

Sygn. akt III AUa 1605/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Grubba
Sędziowie:	SSA Daria Stanek SSA Grażyna Czyżak (spr.)
Protokolant:	stażysta Katarzyna Pankowska

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2014 r. w Gdańsku

sprawy I. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. akt VI U 5189/12

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz wnioskodawcy I. O. kwotę 120 (sto dwadzieścia 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Sygn. akt III AUa 1605/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 września 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepisy: art. 32, 46 i 47 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1997 roku Nr 56, poz. 357 ze zm.), odmówił ustalenia I. O. prawa do emerytury nauczycielskiej z tego względu, że nie udowodnił on, co najmniej 20 lat pracy w zawodzie nauczyciela w wymiarze co najmniej 1/2 etatu, a jedynie 15 lat, 10 miesięcy i 5 dni.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł I. O. kwestionując przyjęcie, że nie spełnia warunków ustalenia mu prawa do emerytury nauczycielskiej wskazanych w art. 88 ust. 2 lit. a pkt 1 Karty Nauczyciela oraz art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy

emerytalnej, zarzucając naruszenie przepisów: art. 32, 46 i 47 ustawy emerytalnej i art. 88 Karty Nauczyciela oraz domagając się zmiany tej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do emerytury nauczycielskiej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 06 czerwca 2013 r. w sprawie VI U 5189/12 Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych:

1. zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 27 września 2012 r. nr (...) w ten sposób, że przyznał I. O. prawo do emerytury od dnia 30 maja 2012 r.,
2. stwierdził, iż organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji,
3. zasądził od tego organu na rzecz ubezpieczonego kwotę 120,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu I instancji:

I. O. w dniu 07 listopada 2011 r. złożył wniosek o emeryturę. Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz znajdujących się już w organie rentowym ustalono, że do dnia 31 grudnia 2008 r. nie udowodnił on, co najmniej 20 lat pracy w zawodzie nauczyciela w wymiarze, co najmniej 1/2 etatu, a jedynie 15 lat, 10 miesięcy i 5 dni i w dniu 27 września 2012 r. wydano zaskarżoną decyzję.

Wyrokiem z dnia 30 maja 2012 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oddział w B. odmawiającej mu prawa do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych (sygn. akt: VI U 221/12).

Zgodnie z treścią art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz. U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.), nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich – dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą – po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy – przejść na emeryturę.

Sąd Okręgowy zważył, że istota sporu pomiędzy stronami sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy I. O. posiada staż pracy nauczycielskiej, wymagany w/w przepisem i wykonywanej w wymiarze, co najmniej 1/2 etatu.

W sprawie VI U 221/12 Sąd, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego ustalił, że jakkolwiek ubezpieczony nie posiada uprawnień do nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, to jednak w okresach od dnia 01 września 1990 r. do dnia 31 sierpnia 1994 roku i od dnia 01 września 1996 r. do dnia 31 sierpnia 1997r. wykonywał pracę nauczyciela religii, w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, czyli łącznie 5 lat.

Przepis art. 365 § 1 k.p.c. stanowi, że orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i inne organy państwowe, a wypadkach wskazanych w ustawie także inne osoby.

W ocenie Sądu I instancji wynika z niego, że wyrok Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie VI U 221/12, zarówno, co do treści, jak i jego integralnej części, czyli uzasadnienia, wiąże zarówno Sąd orzekający w niniejszej sprawie, jak i organ rentowy. Co więcej, nie jest dopuszczalne w świetle tego przepisu, odmienne ustalenie zaistnienia, przebiegu i oceny istotnych dla danego stosunku prawnego zdarzeń faktycznych w kolejnych procesach sądowych między tymi samymi stronami, chociażby przedmiot tych spraw się różnił (por. wyrok S.A. w Łodzi z dnia 23 stycznia 2013 r. w sprawie I ACa 1068/12, publik. LEX nr 1280435).

W związku z powyższym Sąd Okręgowy dopuścił dowód z tych akt, a w szczególności uzasadnienia wyroku i bez potrzeby powtarzania postępowania dowodowego, orzekł, jak w pkt 1 sentencji wyroku.

Zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Sąd ten ustalił ubezpieczonemu prawo do emerytury nauczycielskiej od dnia 30 maja 2012 r., tj. od dnia, w którym złożył on wniosek o to świadczenie. Wniosek ten został złożony na rozprawie w dniu 30 maja 2012 r., na której był zresztą obecny pełnomocnik organu rentowego. Ponieważ było to nowe żądanie ubezpieczonego, dotychczas nie rozpoznane przez organ rentowy, Sąd przyjął je do protokołu i przekazał do rozpoznania organowi rentowemu, zgodnie z treścią art. 477 (10) § 2 k.p.c.

W pkt 2 sentencji, Sąd I instancji – zgodnie z treścią art. 118 ust. 1 lit. a ustawy o emeryturach i rentach z FUS – z urzędu musiał orzec w przedmiocie odpowiedzialności, bądź nieodpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Wyrok Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 30 maja 2012 r. wiąże nie tylko Sąd, orzekający w niniejszej sprawie, ale również organ rentowy. Ten wyrok swoją mocą spowodował, że nie było możliwe dokonywanie przez ten organ odmiennej oceny tego samego stosunku prawnego w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych.

Przepis art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS określa moment, od jakiego organ rentowy musi wydać decyzję w sprawie o świadczenie. Jest nim wyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Może nim być wpływ orzeczenia organu odwoławczego, ale tylko wówczas, gdy organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie tej ostatniej, niezbędnej do wydania decyzji okoliczności.

W świetle powyższych rozważań, I. O. spełniał wszystkie warunki niezbędne do przyznania mu prawa do dochodzonego świadczenia i dlatego – w ocenie Sądu Okręgowego – organ rentowy musi ponieść konsekwencje wydania decyzji z przekroczeniem w/w terminu.

O kosztach procesu Sąd ten orzekł po myśli art. 98 k.p.c. przyjmując, że składają się na nie koszty zastępstwa prawnego.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając temu wyrokowi naruszenie prawa materialnego, tj.:

- art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1997r. Nr 56, poz. 357 ze zm.),

- art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu apelacji organ rentowy dokonał streszczenia postępowań: administracyjnego i sądowego-pierwszoinstancyjnego w niniejszej sprawie, powołał treść art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1997 r. Nr 56, poz. 357 ze zm.) oraz wskazał, że nawet przyjmując, iż ustalenia poczynione przed Sądem w postępowaniu w sprawie VI U 221/12 co do zaliczenia okresów: od dnia 01 września 1990 roku do dnia 31 sierpnia 1994 r. oraz od dnia 01 września 1996 r. do dnia 31 sierpnia 1997 r. do stażu pracy nauczycielskiej były zasadne, to jednak istotnym jest, iż ubezpieczony nie spełnił wszystkich wymaganych warunków do przyznania emerytury, tj. nie rozwiązał stosunku pracy.

Mianowicie w momencie składania wniosku o emeryturę oraz w trakcie trwania postępowania sądowego (w tym także w momencie orzekania) ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę. Zatem sprzeczny z przepisami prawa jest fakt nie spełnienia przez ubezpieczonego warunku rozwiązania stosunku pracy.

Zgodnie z poświadczeniem Wydziału (...) i Składek tutejszego Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 czerwca 2013 r. odwołujący został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych jako pracownik od dnia 07 listopada 2011 r. do dnia 29 czerwca 2012 r. i od dnia 01 września 2012 r. do nadal przez S.P. S..

W konkluzji apelacji organ ten wnosił o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania, ewentualnie
- 2) uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy do ponownego rozpoznania.

Pismem procesowym z dnia 25 lipca 2013 r., w odpowiedzi na apelację organu rentowego, I. O. wniósł o jej oddalenie „i utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy” oraz zasądzenie od tego organu na rzecz ubezpieczonego kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ nie zawiera zarzutów skutkujących uchyleniem lub zmianą wyroku Sądu I instancji.

Zaskarżony wyrok odpowiada prawu, chociaż Sąd ten nie ocenił przeprowadzonych dowodów i nie poczynił ustaleń faktycznych w sprawie błędnie przyjmując, że związany jest w niniejszej sprawie ustaleniami leżącymi u podstaw prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie VI U 221/12, oddalającego odwołanie I. O. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 07 grudnia 2011 r., odmawiającej ustalenia ubezpieczonemu prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego (k. 42 akt sprawy VI U 221/12).

Sąd nie jest związany ustaleniami wynikającymi z uzasadnienia orzeczenia w takim zakresie, w jakim nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia zawartego w wyroku. Jest natomiast związany wskazanymi w uzasadnieniu ustaleniami mającymi wpływ na końcowe rozstrzygnięcie, w szczególności ustaleniami prejudycjalnymi, których skutkiem było wydanie określonego wyroku lub postanowienia orzekającego co do istoty sprawy (por. wyrok S.N. z dnia 15 listopada 2013 r. w sprawie V CSK 500/12, publik. LEX nr 1425057).

W świetle uzasadnienia prawomocnego wyroku z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie VI U 221/12 (k. 44-48 akt sprawy VI U 221/12) u podstaw tego rozstrzygnięcia leżało ustalenie, że I. O. nie legitymuje się wymaganym 20-letnim okresem wykonywania pracy w szczególnym charakterze (nauczycielskiej) w wymiarze co najmniej 1/2 etatu.

Tym samym wynikające z uzasadnienia wyroku z dnia 30 maja 2012 r. w sprawie VI U 221/12 ustalenie, że sporne okresy zatrudnienia wnioskodawcy: od dnia 01 września 1990 roku do dnia 31 sierpnia 1994 r. oraz od dnia 01 września 1996 r. do dnia 31 sierpnia 1997 r. były okresami pracy nauczycielskiej wykonywanymi w wymiarze powyżej 1/2 etatu nie miały znaczenia dla zawartego w tym wyroku rozstrzygnięcia.

W konsekwencji Sądy Ubezpieczeń Społecznych nie są związane tym ustaleniem w przedmiotowej sprawie i zobowiązane są przeprowadzić postępowanie dowodowe celem poczynienia własnych ustaleń faktycznych w tym zakresie.

Wprawdzie zgodnie z zasadą bezpośredniości wyrażoną w art. 235 § 1 k.p.c. postępowanie dowodowe odbywa się przed sądem orzekającym, lecz żadna ze stron nie zgłosiła w trybie art. 162 k.p.c. zastrzeżeń do dopuszczenia przez Sąd Okręgowy dowodu z treści dokumentów z akt sprawy VI U 221/12, w tym m.in. protokołów przesłuchania świadków: E. B., G. S. i K. G. oraz przesłuchania w charakterze strony I. O. (k. 21v. akt sprawy).

W oparciu o zeznania świadków: E. B. (k. 30-31 akt sprawy VI U 221/12), G. S. (k. 31-32 akt sprawy VI U 221/12) i K. G. (k. 33 akt sprawy VI U 221/12), przesłuchanie I. O. w charakterze strony (k. 33-34 akt sprawy VI U 221/12 i k. 21-21v. akt sprawy) oraz treść dokumentów w postaci: świadectwa pracy ze Szkoły Podstawowej im. ks. I. P. w S. z dnia 31 października 2011 r. (k. 4 akt em. ZUS) oraz pisma z (...) w G. z dnia 14 grudnia 2009 r. (k. 12 akt sprawy) Sąd II instancji ustalił, że ubezpieczony w spornych okresach: od dnia 01 września 1990 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. i od dnia 01 września 1996 r. do dnia 31 sierpnia 1997 r. był zatrudniony w Szkole Podstawowej w S. oraz w Szkole Podstawowej w T. – filii w S. jako nauczyciel religii. We wskazanych wyżej okresach w Szkole Podstawowej w S. uczył lekcji religii w klasach VI, VII i VIII w każdej klasie po dwie godziny lekcyjne tygodniowo, zaś w Szkole Podstawowej w T. – filii w S. w klasach II i III po dwie godziny tygodniowo. Łącznie w obu wymienionych szkołach w okresach tych uczył religii 10 godzin tygodniowo, czyli 10/18 etatu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego kluczowe dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy zeznania świadków: E. B. (k. 30-31 akt sprawy VI U 221/12), G. S. (k. 31-32 akt sprawy VI U 221/12) i K. G. (k. 33 akt sprawy VI U 221/12) uznać należy za wiarygodne i miarodajne dla ustalenia stanu faktycznego w tej sprawie, ponieważ świadkowie ci w spornych okresach pracowali razem z I. O., a zatem mieli możliwość bezpośredniego czynienia spostrzeżeń co do jego pracy w tych okresach, ponadto ich zeznania są spójne i korespondują ze sobą, z treścią: świadectwa pracy z dnia 31 października 2011 r. (k. 4 akt em. ZUS) i pisma z (...) w G. z dnia 14 grudnia 2009 r. (k. 12 akt sprawy), jak również z treścią przesłuchania ubezpieczonego (k. 33-34 akt sprawy VI U 221/12 i k. 21-21v. akt sprawy).

Za wiarygodne dla poczynienia ustaleń faktycznych Sąd ten uznał również dowody w postaci: świadectwa pracy ze Szkoły Podstawowej im. ks. I. P. w S. z dnia 31 października 2011 r. (k. 4 akt em. ZUS), pisma z (...) w G. z dnia 14 grudnia 2009 r. (k. 12 akt sprawy) oraz przesłuchania wnioskodawcy w charakterze strony (k. 33-34 akt sprawy VI U 221/12 i k. 21-21v. akt sprawy), ponieważ znajdują one oparcie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Spór w przedmiotowej sprawie koncentruje się na kwestii, czy I. O. spełnia łącznie wszystkie, wynikające z treści art. 88 ust. 1 i 2 lit. a ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014, poz. 191, nazywanej dalej Kartą Nauczyciela) w zw. z art. 32 i art. 47 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm., nazywanej dalej ustawą emerytalną), przesłanki ustalenia mu prawa do emerytury nauczycielskiej, a w szczególności: posiadania 30-letniego okresu zatrudnienia, w tym 20-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnym charakterze na dzień 31 grudnia 2008 r. oraz rozwiązania stosunku pracy na wniosek nauczyciela.

Niezasadnie apelujący kwestionuje spełnianie przez ubezpieczonego wymogu rozwiązania stosunku pracy na jego wniosek, ponieważ w świetle niekwestionowanego przez organ rentowy dokumentu w postaci świadectwa pracy ze Szkoły Podstawowej im. ks. I. P. w S. z dnia 31 października 2011 r. (k. 4 akt em. ZUS) wynika, że stosunek pracy łączący I. O. z tą Szkołą ustał z dniem 31 października 2011 r. w wyniku rozwiązania na wniosek nauczyciela z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia na podstawie art. 27 w zw. z art. 23 ust. 1 Karty Nauczyciela.

Okoliczność, że po rozwiązaniu stosunku pracy, za to w dacie złożenia wniosku o emeryturę, ubezpieczony wykonuje pracę nauczycielską na podstawie kolejnego stosunku pracy, nie wpływa na możliwość nabycia przezeń uprawnień emerytalnych z art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela (por. wyroki S.N.: z dnia 19 października 2010 r. w sprawie II UK 108/10, publik. LEX nr 688682 i z dnia 25 czerwca 2009 r. w sprawie I UK 16/09, publik. LEX nr 519956).

Odnosząc się do drugiej ze spornych przesłanek stwierdzić zaś należy, że do uznania, że praca w spornych okresach stanowiła pracę w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela konieczne jest aby była to praca wymieniona w art. 1 Karty Nauczyciela (art. 32 ust. 3 pkt 5 ustawy emerytalnej), wykonywana w ramach stosunku pracy (art. 1 Karty Nauczyciela), w wymiarze przekraczającym połowę obowiązującego wymiaru zajęć (art. 91 lit. b ust. 1 Karty Nauczyciela).

Zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1989 r. Nr 29, poz. 154 ze zm.) nauczanie religii uczniów szkół publicznych może odbywać się również w szkołach na zasadach określonych w odrębnej ustawie.

Stosownie do treści art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 07 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm., nazywanej dalej ustawą o systemie oświaty) w brzmieniu obowiązującym w spornych okresach szkoły publiczne podstawowe organizują naukę religii na życzenie rodziców.

Przepis § 5 ust. 1 wydanego na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o systemie oświaty rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. z 1992 roku Nr 36, poz. 155 ze zm.) stanowi zaś, że przedszkole lub szkoła zatrudnia nauczyciela religii, katechetę przedszkolnego lub szkolnego, zwanego dalej «nauczycielem religii», wyłącznie na podstawie imiennego pisemnego skierowania do danego przedszkola lub szkoły, wydanego przez:

- 1) w przypadku Kościoła (...) - właściwego biskupa diecezjalnego,
- 2) w przypadku pozostałych kościołów oraz innych związków wyznaniowych - właściwe władze zwierzchnie tych kościołów i związków wyznaniowych.

Okres 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, o którym mowa w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, to okres wykonywania pracy przez nauczyciela pozostającego w tym czasie ze szkołą w stosunku pracy na podstawie umowy o pracę lub mianowania (por. wyrok S.N. z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie II UK 236/06, publik. LEX nr 422755).

Odnosząc się do stanowiska organu rentowego, podkreślającego, że w spornych okresach praca wykonywana była nieodpłatnie zaznaczyć należy, że pobieranie wynagrodzenia za wykonywanie pracy nie jest jedyną cechą charakteryzującą umowę o pracę. Jeśli więc stosunek prawny wymaga osobistego wykonywania pracy, świadczenia pracy, a nie jej wyników, wykonywania pracy w określonym czasie i miejscu oraz podporządkowania podmiotowi zatrudniającemu, to nie ma przeszkód prawnych do uznania, że jest to stosunek pracy w rozumieniu art. 22 k.p. (por. wyrok S.N. z dnia 22 stycznia 2002 r. w sprawie II UKN 110/00, publik. LEX nr 558308).

Przeprowadzone w sprawie dowody jednoznacznie wskazują, że I. O. w okresach: od dnia 01 września 1990 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. i od dnia 01 września 1996 r. do dnia 31 sierpnia 1997 r. osobiście wykonywał pracę podporządkowaną w określonym miejscu i czasie na rzecz Szkoły Podstawowej w S. oraz Szkole Podstawowej w T. – filii w S. jako nauczyciel religii.

Zasadne jest zatem przyjęcie, że był w tych okresach nauczycielem religii zatrudnionym w publicznych szkołach działających na podstawie ustawy o systemie oświaty, a zatem wykonywał pracę wymienioną w art. 1 ust. 1 pkt 1 Karty Nauczyciela.

W świetle przeprowadzonych w przedmiotowej sprawie dowodów nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca spełnia również przesłankę wykonywania pracy nauczycielskiej w wymiarze co najmniej połowy obowiązującego wymiaru zajęć, ponieważ w spornych okresach zatrudnienia wykonywał pracę w łącznym wymiarze 10 godzin tygodniowo w obowiązującym 18 godzinnym tygodniowym wymiarze zajęć.

W konsekwencji zasadne jest przyjęcie, że sporne okresy zatrudnienia podlegają zaliczeniu do wymaganego przez art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela 20-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnym charakterze.

Okresy zatrudnienia I. O. w szczególnym charakterze: od dnia 01 września 1990 r. do dnia 31 sierpnia 1994 r. (4 lata) i od dnia 01 września 1996 r. do dnia 31 sierpnia 1997 r. (1 rok), liczone łącznie z okresami uwzględnionymi przez organ rentowy, tj. 15 lat, 10 miesięcy i 5 dni (k. 16 akt em. ZUS) dają na dzień 31 grudnia 2008 r. łącznie 20 lat, 10 miesięcy i 5 dni, a zatem więcej niż wymagany przez art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela okres co najmniej 20 lat.

Ponadto ubezpieczony udokumentował na dzień 31 grudnia staż pracy w wymiarze 38 lat, 3 miesięcy i 14 dni i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Tym samym stwierdzić należy, że wnioskodawca spełnia łącznie wszystkie przesłanki ustalenia mu prawa do emerytury nauczycielskiej z art. 88 ust. 1 i ust. 2 lit. a Karty Nauczyciela. Brak jest podstaw prawnych do odmowy przyznania mu tego świadczenia.

Za niezasadny uznać zatem należy zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności przepisów art. 88 ust. 1 i ust. 2 lit. a Karty Nauczyciela.

Chybiony jest natomiast zarzut naruszenia prawa materialnego, a w szczególności art. 184 ustawy emerytalnej w zw. z § 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.), ponieważ przepisy te nie znajdowały zastosowania w przedmiotowej sprawie – zgodnie z art. 47 ustawy emerytalnej zasady przechodzenia na emeryturę, bez względu na wiek, nauczycieli urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 01 stycznia 1969 r. (jak w niniejszej sprawie) określają odrębne przepisy.

Następnie konieczne jest ustalenie, czy zachodzą w niniejszej sprawie materialno-prawne podstawy z art. 118 ust. 1 lit. a ustawy emerytalnej do stwierdzenia odpowiedzialności organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w przedmiocie prawa I. O. do emerytury nauczycielskiej.

Stosownie do treści zd. 1 tego przepisu za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie tej okoliczności.

Tym samym w przypadku stwierdzenia, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nie wyjaśnienie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania w niniejszej sprawie decyzji zgodnej z prawem brak byłoby podstaw do przyjęcia za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji dnia wpływu prawomocnego wyroku Sądu Ubezpieczeń Społecznych w tej sprawie.

Podzielić należy stanowisko Sądu I instancji, zgodnie z którym już na etapie postępowania administracyjnego przed organem rentowym było możliwe prawidłowe ustalenie wszystkich okoliczności niezbędnych do wydania decyzji w przedmiocie prawa I. O. do emerytury nauczycielskiej.

Tym samym nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w przedmiocie prawa ubezpieczonego do emerytury nauczycielskiej jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność.

Zasadnie zatem Sąd Okręgowy uznał, że w niniejszej sprawie zachodzą materialno-prawne podstawy z art. 118 ust. 1 lit. a ustawy emerytalnej do stwierdzenia odpowiedzialności tego organu za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji we wskazanym przedmiocie.

Stosownie do treści art. 385 k.p.c. sąd drugiej instancji oddala apelację, jeżeli jest ona bezzasadna.

Wobec powyższego, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu – kosztach zastępstwa procesowego I. O. w postępowaniu apelacyjnym, na mocy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c., § 2 ust. 1 i 2, § 12 ust. 2 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461), Sąd ten orzekł jak w pkt 2 sentencji wyroku.